

ZARZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 30 grudnia 1972 r.

w sprawie ustalenia i ogłoszenia statutu stowarzyszenia wyższej użyteczności „Związek Inwalidów Wojennych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej”.

Na podstawie § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 października 1972 r. w sprawie uznania Związku Inwalidów Wojennych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej za stowarzyszenie wyższej użyteczności (Dz. U. Nr 45, poz. 286) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się i ogłasza statut stowarzyszenia wyższej użyteczności „Związek Inwalidów Wojennych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej” stanowiący załącznik do zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych: W. Ociepka

Załącznik do zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 grudnia 1972 r. (poz. 10).

STATUT

ZWIĄZKU INWALIDÓW WOJENNYCH POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Rozdział 1

Postanowienia ogólne.

§ 1. 1. Związek Inwalidów Wojennych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, zwany dalej „Związkiem”, jest stowarzyszeniem wyższej użyteczności i posiada osobowość prawną.

2. Związek obejmuje swoją działalnością obszar Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

3. Siedzibą władz naczelnych Związku jest m.st. Warszawa.

4. Związek ma prawo zakładania ogniw organizacyjnych określonych niniejszym statutem.

5. Związek może posiadać sztandar, używać znaku, odznak i pieczęci według wzorów zatwierdzonych przez właściwe organy administracji państwowej.

6. Związek może posiadać własny organ prasowy, po uzyskaniu zezwolenia właściwego organu administracji państwowej.

7. Związek może być członkiem organizacji krajowych i zagranicznych, których działalność jest pokrewna celom i zadaniom Związku.

Rozdział 2

Cele i środki działania Związku.

§ 2. Celem Związku jest:

- 1) zrzeszanie inwalidów wojennych i wojskowych dla podnoszenia ich warunków bytowych i kulturalnych oraz włączania do budowy socjalizmu w naszym kraju,
- 2) uczestnictwo w akcjach na rzecz obrony pokoju, w szczególności przez wykazywanie okrucieństw wojennych,

- 3) kultywowanie patriotycznych tradycji walk narodu polskiego o niepodległość i sprawiedliwość społeczną,
- 4) udzielanie pomocy socjalnej inwalidom wojennym i wojskowym oraz ich rodzinom,
- 5) udzielanie pomocy prawnej inwalidom wojennym i wojskowym oraz wdowom i sierotom po tych inwalidach w sprawach bytowych, a zwłaszcza w sprawach dotyczących stosunku pracy, świadczeń z ubezpieczenia społecznego oraz rent i zaopatrzeń,
- 6) otaczanie opieką wdów i sierot po inwalidach wojennych i wojskowych.

§ 3. 1. Związek realizuje swoje cele przez:

- 1) prowadzenie rehabilitacji społecznej oraz współdziałanie w rehabilitacji podstawowej i zawodowej,
- 2) organizowanie życia kulturalno-oświatowego, rozrywkowego i sportu,
- 3) organizowanie pomocy w sprawach socjalno-bytowych na rzecz inwalidów wojennych i wojskowych oraz wdów i sierot po tych inwalidach,
- 4) prowadzenie akcji propagandowej na rzecz utrwalenia pokoju, budownictwa socjalizmu w naszym kraju, piętnowania okrucieństw wojny i kultywowania tradycji patriotycznych, w szczególności dla uświetnienia rocznic narodowych lub przypomnienia dni walk i męczeństwa.

2. Zadania swe Związek realizuje współdziałając z politycznymi i społecznymi organizacjami Frontu Jedności Narodu, instytucjami państwowymi oraz bratnimi organizacjami krajowymi i zagranicznymi.

§ 4. Związek opiera swą działalność na społecznej pracy członków.

Rozdział 3

Członkowie, ich prawa i obowiązki.

§ 5. 1. Członkami Związku mogą być osoby fizyczne i prawne.

2. Członkowie Związku dzielą się na:

- 1) zwyczajnych,
- 2) nadzwyczajnych,
- 3) honorowych,
- 4) wspierających.

3. Członkiem zwyczajnym Związku może być obywatel polski — inwalida wojenny lub wojskowy, żołnierz lub funkcjonariusz Milicji Obywatelskiej i Służby Bezpieczeństwa, posiadający prawomocny dokument wydany przez właściwą władzę, komisję lekarską wojskową lub cywilną, stwierdzający utratę zdrowia w związku ze służbą.

4. Członkiem nadzwyczajnym Związku może być obywatel polski: wdowa, sierota (do lat 18 lub 24 w razie studiów) i rodzice po poległych żołnierzach i po zmarłych wymienionych w ust. 3.

5. Członkiem honorowym Związku może być osoba fizyczna lub prawna, szczególnie zasłużona dla sprawy inwalidów wojennych i wojskowych oraz dla Związku.

6. Członkiem wspierającym może być osoba prawna współdziałająca w udzielaniu pomocy socjalnej członkom Związku.

§ 6. 1. Członków zwyczajnych i nadzwyczajnych przyjmuje właściwy terytorialnie zarząd oddziału Związku. Dowodem przynależności do Związku jest legitymacja członkowska.

2. Godność członka honorowego nadaje Zarząd Główny Związku.

3. Członków wspierających przyjmują zarządy okręgów Związku.

§ 7. Członek zwyczajny Związku ma prawo:

- 1) wybierać i być wybieranym do władz Związku,
- 2) składać osobiście wyjaśnienia przy rozpatrywaniu jego uprawnień członkowskich i odwoływać się do właściwych władz Związku,
- 3) korzystać ze wszystkich przywilejów, pomocy i urzędzeń będących w dyspozycji Związku,
- 4) wypowiadać się i zgłaszać wnioski w sprawach dotyczących działalności instancji związkowych,
- 5) nosić odznakę organizacyjną.

§ 8. Członek nadzwyczajny ma prawo:

- 1) uczestniczyć w zebraniach związkowych z głosem doradczym,
- 2) korzystać z pomocy i urzędzeń Związku.

§ 9. Członek honorowy ma prawo uczestniczyć w zjazdach i zebraniach Związku z głosem doradczym.

§ 10. Członek zwyczajny i nadzwyczajny obowiązany jest:

- 1) przestrzegać postanowień statutu i uchwał władz Związku,
- 2) brać czynny udział w pracach dla urzeczywistnienia celów i zadań Związku,
- 3) uczestniczyć w zebraniach członkowskich i regularnie opłacać składki we właściwym terytorialnie ogniwie organizacyjnym Związku.

§ 11. Członkostwo gaśnie wskutek:

- 1) dobrowolnego wystąpienia ze Związku zgłoszonego do zarządu oddziału,
- 2) skreślenia z listy członków Związku przez zarząd oddziału z powodu nie usprawiedliwionego nieopłacenia składek członkowskich za okres sześciu miesięcy, po dwukrotnym pisemnym upomnieniu przez właściwy zarząd oddziału, z tym że drugie upomnienie powinno być wysłane za dowodem doręczenia,
- 3) wydalenia ze Związku prawomocnym orzeczeniem sądu koleżeńskiego,
- 4) śmierci członka.

Rozdział 4

Władze i struktura organizacyjna Związku.

§ 12. Naczelnymi władzami Związku są:

- 1) Krajowy Zjazd Delegatów,
- 2) Zarząd Główny,
- 3) Główna Komisja Rewizyjna,
- 4) Główny Sąd Koleżeński.

§ 13. Władzami okręgu Związku są:

- 1) zjazd delegatów okręgu,
- 2) zarząd okręgu,

- 3) okręgowa komisja rewizyjna,
- 4) okręgowy sąd koleżeński.

§ 14. Władzami oddziału Związku są:

- 1) walne zgromadzenie członków oddziału,
- 2) zarząd oddziału,
- 3) komisja rewizyjna oddziału,
- 4) sąd koleżeński oddziału.

§ 15. Jednostkami terenowymi Związku są okręgi, oddziały oraz koła terenowe i zakładowe.

Rozdział 5

Krajowy Zjazd Delegatów.

§ 16. 1. Krajowy Zjazd Delegatów jest najwyższą władzą Związku.

2. Do Krajowego Zjazdu Delegatów należy:

- 1) ustalanie kierunku i programu działalności Związku,
- 2) ocena działalności i zatwierdzanie sprawozdań Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego za okres kadencji,
- 3) udzielanie absolutorium ustępującemu Zarządowi Głównemu,
- 4) uchwalanie projektu statutu Związku i projektu jego zmian,
- 5) wybór Zarządu Głównego w liczbie 35 członków i 17 zastępców,
- 6) wybór Głównej Komisji Rewizyjnej w liczbie 7 członków i 4 zastępców,
- 7) wybór Głównego Sądu Koleżeńskiego w liczbie 7 członków i 3 zastępców,
- 8) rozpatrywanie wniosków władz naczelných Związku oraz zarządów okręgów,
- 9) podejmowanie uchwał w sprawie rozwiązania Związku i przeznaczenia jego majątku.

§ 17. 1. Uchwały Krajowego Zjazdu zapadają zwykłą większością głosów, przy obecności co najmniej $\frac{1}{2}$ liczby wybranych delegatów. W razie równości głosów decyduje głos przewodniczącego obrad.

2. Do ważności uchwały o rozwiązaniu Związku wymagana jest obecność co najmniej $\frac{2}{3}$ ogólnej liczby delegatów i co najmniej $\frac{3}{4}$ liczby głosów delegatów obecnych na Zjeździe.

3. Głosowanie odbywa się jawnie, na żądanie co najmniej $\frac{1}{3}$ obecnych na Zjeździe delegatów głosowanie odbywa się tajnie.

§ 18. 1. Krajowy Zjazd Delegatów odbywa się raz na cztery lata i zwoływany jest przez Zarząd Główny Związku.

2. Zawiadomienia o terminie, miejscu i porządku obrad Zjazdu powinny być wysłane co najmniej na 14 dni przed terminem Zjazdu.

§ 19. 1. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów może odbyć się w każdym czasie i jest zwoływany przez Zarząd Główny z własnej inicjatywy, na wniosek Głównej Komisji Rewizyjnej, na żądanie co najmniej połowy delegatów — uczestników ostatniego Zjazdu oraz na żądanie co najmniej $\frac{1}{3}$ liczby okręgów, jeżeli podejmą odpowiednie uchwały na swoich zjazdach.

2. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów powinien być zwołany najpóźniej w terminie trzech miesięcy od daty zgłoszenia żądania lub wniosku.

§ 20. 1. W Krajowym Zjeździe Delegatów udział biorą:

- 1) z głosem decydującym — delegaci wybrani na zjazdach okręgów,
- 2) z głosem doradczym — członkowie władz naczelných Związku, jeżeli nie są delegatami.

2. Zasady wyboru delegatów na Krajowy Zjazd Delegatów i zjazdu delegatów okręgów określa regulamin uchwalony przez Zarząd Główny Związku.

Zarząd Główny.

§ 21. 1. Zarząd Główny jest najwyższą władzą Związku w okresie między Zjazdami.

2. Zarząd Główny składa się z członków wybranych przez Krajowy Zjazd Delegatów oraz dwóch przedstawicieli Ludowego Wojska Polskiego, delegowanych do pracy w Związku przez Ministra Obrony Narodowej.

3. W posiedzeniach Zarządu Głównego bierze udział przedstawiciel Ministra do Spraw Kombatantów.

4. Zastępcy członków wchodzi w skład Zarządu Głównego na podstawie jego uchwały w razie:

- 1) śmierci członka Zarządu Głównego,
- 2) innych okoliczności trwale uniemożliwiających członkowi Zarządu Głównego udział w pracach Zarządu.

5. Do składu zastępców członków Zarządu Głównego mogą być dokooptowani członkowie Związku w liczbie nie przekraczającej $\frac{1}{3}$ składu Zarządu Głównego.

6. Posiedzenie Zarządu Głównego zwołuje prezydium Zarządu Głównego. Posiedzenia odbywają się w miarę potrzeb, jednak co najmniej dwa razy w roku.

7. W posiedzeniu Zarządu Głównego mogą uczestniczyć z głosem doradczym członkowie Głównej Komisji Rewizyjnej, Głównego Sądu Koleżeńskiego oraz prezesi zarządów okręgów nie będący członkami Zarządu Głównego.

8. Głosowanie na posiedzeniach Zarządu Głównego odbywa się jawnie. Na żądanie $\frac{1}{3}$ obecnych członków głosowanie odbywa się tajnie. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów decyduje głos przewodniczącego posiedzenia.

9. Do ważności uchwał niezbędna jest obecność co najmniej $\frac{2}{3}$ liczby członków Zarządu Głównego.

10. Zarząd Główny ma prawo na wniosek Głównej Komisji Rewizyjnej lub Głównego Sądu Koleżeńskiego zawiesić w czynnościach członka Zarządu Głównego.

§ 22. Do zakresu działania Zarządu Głównego należy:

- 1) realizacja uchwał Krajowego Zjazdu oraz czuwanie nad przestrzeganiem postanowień statutu Związku,
- 2) kierowanie działalnością Związku,
- 3) wybór spośród członków Zarządu Głównego prezydium, składającego się z prezesa, dwóch wiceprezesów, sekretarza generalnego i skarbnika oraz 4 do 6 członków,
- 4) udzielanie pomocy socjalnej członkom Związku — zgodnie z kompetencjami,

- 5) zatwierdzanie budżetu Związku oraz perspektywicznych planów działania,
- 6) powoływanie spośród członków Zarządu i aktywu Związku komisji problemowych,
- 7) ustalanie wysokości wpisowego i składek członkowskich,
- 8) gospodarowanie majątkiem Związku,
- 9) decydowanie w sprawach zakładania, łączenia lub likwidacji okręgów Związku oraz ustalanie terytorialnego zasięgu ich działania,
- 10) nadzór nad działalnością organizacyjną i finansową zarządów okręgów,
- 11) zawieszanie zarządów okręgów lub poszczególnych ich członków, jeżeli działalność ich jest niezgodna ze statutem Związku; w razie zawieszenia zarządu okręgu Zarząd Główny powołuje zarząd tymczasowy, który pełni swe funkcje do czasu wyboru przez zjazd delegatów okręgu nowego zarządu,
- 12) ustalanie wzorów sztandarów, pieczęci, legitymacji, medali pamiątkowych, odznak, znaczków członkowskich oraz tablic związkowych,
- 13) nadawanie godności członka honorowego zgodnie z ustalonym regulaminem.

§ 23. 1. Prezydium Zarządu Głównego działa w imieniu Zarządu Głównego w okresie między jego posiedzeniami, reprezentuje Związek na zewnątrz oraz spełnia funkcje określone w § 22 z wyłączeniem pkt 3, 5 i 6, a ponadto ustala terminy zjazdów delegatów okręgów, uchyla uchwały zarządów okręgów, które są niezgodne ze statutem, uchwałami władz Związku lub przepisami prawa, oraz rozpatruje odwołania w sprawach dotyczących odmowy przyjęcia na członka Związku.

2. Posiedzenia prezydium Zarządu Głównego odbywają się w miarę potrzeb, nie mniej jednak niż 10 razy w roku.

3. Posiedzenia prezydium Zarządu Głównego zwoływane są przez prezesa lub jego zastępcę.

4. Uchwały prezydium zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów decyduje głos przewodniczącego obrad.

5. Prezydium składa Zarządowi Głównemu sprawozdania ze swej działalności za okresy pomiędzy posiedzeniami Zarządu Głównego.

6. Przepis § 21 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 6

Zjazd delegatów okręgu.

§ 24. 1. Zjazd delegatów okręgu jest najwyższą władzą Związku na terenie działania okręgu.

2. Do zjazdu delegatów okręgu należy:

- 1) ocena działalności i zatwierdzanie sprawozdań zarządu okręgu, okręgowej komisji rewizyjnej i okręgowego sądu koleżeńskiego,
- 2) udzielanie absolutorium ustępującemu zarządowi okręgu,
- 3) rozpatrywanie wniosków i dezyderatów władz okręgowych i zarządów oddziałów oraz podejmowanie uchwał w sprawie zgłaszanych wniosków,

- 4) wybór zarządu okręgu w liczbie 7 do 11 członków oraz 4 do 5 zastępców,
- 5) wybór komisji rewizyjnej w liczbie 3 do 5 członków oraz 2 do 3 zastępców,
- 6) wybór sądu koleżeńskiego w liczbie 3 do 5 członków oraz 2 do 3 zastępców,
- 7) wybór delegatów na Krajowy Zjazd Delegatów w liczbie ustalonej regulaminem wyborczym.

§ 25. 1. Zjazd delegatów okręgu odbywa się raz na cztery lata i zwoływany jest przez zarząd okręgu.

2. Zawiadomienie o terminie, miejscu i porządku obrad powinno być wysłane delegatom co najmniej na 14 dni przed terminem zjazdu.

§ 26. 1. Nadzwyczajny zjazd delegatów okręgu może odbyć się w każdym czasie i jest zwoływany przez zarząd okręgu z własnej inicjatywy lub na wniosek Zarządu Głównego, okręgowej komisji rewizyjnej oraz na żądanie co najmniej jednej trzeciej liczby oddziałów okręgu, które na walnych zebraniach powzięły takie uchwały.

2. Nadzwyczajny zjazd delegatów okręgu powinien być zwołany najpóźniej w terminie dwóch miesięcy od daty zgłoszenia żądania lub wniosku.

§ 27. W zjeździe delegatów okręgu biorą udział:

- 1) z głosem decydującym — delegaci wybrani na walnych zebraniach oddziałów,
- 2) z głosem doradczym — członkowie władz naczelnych i władz okręgu, jeżeli nie są delegatami.

§ 28. Do podejmowania uchwał przez zjazd delegatów okręgu mają odpowiednie zastosowanie przepisy § 17.

Zarząd okręgu.

§ 29. 1. Zarząd okręgu składa się z członków wybranych przez zjazd delegatów okręgu oraz dwóch członków przedstawicieli Ludowego Wojska Polskiego, delegowanych do pracy społecznej w Związku przez wojewódzki sztab wojskowy.

2. Przepisy § 21 ust. 3—8 stosuje się odpowiednio do zarządu okręgu.

3. Do zakresu działania zarządu okręgu należy:

- 1) kierowanie działalnością Związku na terenie okręgu,
- 2) wykonywanie uchwał Krajowego Zjazdu Delegatów i zjazdu delegatów okręgu oraz uchwał i wytycznych Zarządu Głównego,
- 3) wybór spośród członków zarządu okręgu prezydium składającego się z prezesa, dwóch wiceprezesów, sekretarza i skarbnika,
- 4) opracowywanie planów działania zarządu, preliminarzy budżetowych, sprawozdań i wniosków,
- 5) badanie i zatwierdzanie planów działania, budżetów i bilansów zarządów oddziałów,
- 6) nadzór nad całokształtem działalności oddziałów,
- 7) zakładanie, łączenie lub likwidowanie oddziałów w uzgodnieniu z Zarządem Głównym,
- 8) zarządzanie majątkiem Związku w granicach określonych przez Zarząd Główny,
- 9) udzielanie pomocy członkom Związku — zgodnie z kompetencjami,
- 10) powoływanie komisji problemowych,

- 11) zawieszanie zarządów oddziałów lub poszczególnych ich członków, jeśli działalność ich niezgodna jest ze statutem Związku; w razie zawieszenia zarządu oddziału zarząd okręgu powołuje tymczasowy zarząd, który pełni swe funkcje do czasu powołania przez walne zebranie nowego zarządu,
- 12) rozpatrywanie skarg i odwołań członków oddziałów od decyzji zarządów oddziałów, podjętych w stosunku do tych członków,
- 13) przedstawianie Zarządowi Głównemu wniosków o zawieszenie w prawach członka zarządu okręgu.

§ 30. Prezydium działa w imieniu zarządu okręgu w okresie między jego posiedzeniami.

Rozdział 7

Walne zebranie członków oddziału.

§ 31. 1. Walne zebranie członków oddziału jest najwyższą władzą Związku na terenie działania oddziału.

2. Do walnego zebrania członków oddziału należy:

- 1) ocena działalności i sprawozdań zarządu, komisji rewizyjnej i sądu koleżeńkiego za okres kadencji,
- 2) udzielanie absolutorium ustępującemu zarządowi oddziału,
- 3) wybór zarządu oddziału w liczbie 5 do 9 członków i 3 do 5 zastępców,
- 4) wybór komisji rewizyjnej w liczbie 3 do 5 członków i 2 do 3 zastępców,
- 5) wybór sądu koleżeńkiego w liczbie 3 do 5 członków i 2 do 3 zastępców,
- 6) wybór delegatów na zjazd okręgu w liczbie ustalonej regulaminem wyborczym, uchwalonym przez Zarząd Główny.

§ 32. 1. W walnym zebraniu członków oddziału udział biorą wszyscy członkowie Związku z terenu działania oddziału.

2. Do ważności uchwał walnego zebrania potrzebna jest obecność co najmniej połowy zwyczajnych członków oddziału oraz zwykła większość głosów członków obecnych na zebraniu.

3. W razie braku wymaganej liczby członków, walne zebranie członków oddziału odbywa się w drugim terminie, bez względu na ilość obecnych.

§ 33. 1. Walne zebranie członków oddziału odbywa się raz na cztery lata i zwoływane jest przez zarząd oddziału.

2. Zawiadomienia o zebraniu z podaniem terminu, miejsca i porządku obrad powinny być doręczone członkom co najmniej na 7 dni przed terminem zebrania.

3. W razie uchylania się zarządu oddziału od zwołania w określonym czasie walnego zebrania członków, zebranie takie może zwołać zarząd okręgu.

§ 34. 1. Nadzwyczajne walne zebranie członków oddziału może odbyć się w każdym czasie i jest zwoływane przez zarząd oddziału z własnej inicjatywy, na wniosek zarządu okręgu, na wniosek komisji rewizyjnej oddziału oraz na żądanie co najmniej $\frac{1}{3}$ liczby członków oddziału.

2. Nadzwyczajne walne zebranie członków oddziału powinno być zwołane najpóźniej w terminie jednego miesiąca od daty zgłoszenia żądania lub wniosku.

Zarząd oddziału.

§ 35. 1. Zarząd oddziału składa się z członków wybranych przez walne zebranie członków oraz przedstawiciela Ludowego Wojska Polskiego, delegowanego do pracy społecznej w Związku przez właściwy terytorialnie sztab wojskowy.

2. Przepisy § 21 ust. 4—8 stosuje się odpowiednio do zarządu oddziału.

3. Do zakresu działania zarządu oddziału należy:

- 1) kierowanie sprawami i działalnością oddziału oraz nadzór nad działalnością kół terenowych i zakładowych,
- 2) realizowanie uchwał walnego zebrania oraz uchwał i wytycznych władz wyższych Związku,
- 3) wybór spośród członków zarządu oddziału prezydium składającego się z prezesa, wiceprezesa, sekretarza, zastępcy sekretarza i skarbnika,
- 4) opracowywanie preliminarzy, budżetowych, planów działania oddziału, wniosków i sprawozdań,
- 5) gospodarowanie w ramach posiadanego budżetu środkami finansowymi oraz zarządzanie majątkiem oddziału, kół terenowych i zakładowych,
- 6) udzielanie pomocy członkom Związku — zgodnie z kompetencjami,
- 7) organizowanie kół terenowych i zakładowych w zasięgu terytorialnym oddziału,
- 8) kierowanie do sądu koleżeńkiego spraw członków oddziału działających niezgodnie z zasadami określonymi w statucie,
- 9) skreślanie z listy członków Związku w wypadkach określonych w § 11,
- 10) powoływanie komisji problemowych oddziału.

§ 36. Prezydium zarządu oddziału podejmuje decyzje w imieniu zarządu w okresach między posiedzeniami zarządu.

§ 37. Posiedzenia zarządu oddziału i prezydium zwołuje prezes, a w razie jego nieobecności upoważniony członek prezydium. Posiedzenia zarządu oddziału powinny odbywać się co najmniej 6 razy w roku.

§ 38. Zarządy oddziałów powinny co najmniej raz w roku zwoływać zebrania informacyjne członków. Zarząd oddziału może odstąpić od zwołania zebrania informacyjnego oddziału w roku, w którym odbywa się walne zebranie członków oddziału.

Koła terenowe i zakładowe.

§ 39. 1. Najniższą jednostką organizacyjną Związku jest koło.

2. Zarząd oddziału może tworzyć koła:

- 1) terenowe — w miejscowościach, w których zamieszkuje co najmniej 5 członków Związku,
- 2) zakładowe — w zakładach pracy, zatrudniających co najmniej 5 członków Związku.

3. Koła organizacyjnie wchodzi w skład oddziału.

4. Zakres działania kół określa regulamin ustalony przez Zarząd Główny.

Rozdział 8

Komisje rewizyjne.

§ 40. 1. Komisja rewizyjna wybiera spośród członków komisji przewodniczącego, zastępcę przewodniczącego i sekretarza.

2. Posiedzenia komisji rewizyjnej zwołuje przewodniczący, a w razie jego nieobecności — zastępca.

3. Do ważności uchwał komisji rewizyjnej konieczna jest obecność większości członków komisji, w tym przewodniczącego lub zastępcy.

§ 41. Do zakresu działania komisji rewizyjnej należy w szczególności:

- 1) przeprowadzanie kontroli działalności statutowej, gospodarki ksiąg, dokumentów i kasy zarządu,
- 2) sprawdzanie rocznych bilansów i sprawozdań zarządu,
- 3) kontrola sposobu i terminowości wykonania zarządzeń władz zwierzchnich,
- 4) składanie na zjazdach lub walnych zebraniach sprawozdań ze swej działalności za okres ubiegły,
- 5) przedstawianie zarządom umotywowanych na piśmie wniosków o zwołanie nadzwyczajnych zjazdów lub walnych zebrań,
- 6) zgłaszanie na zjazdach i walnych zebraniach wniosków o udzielenie absolutorium ustępującemu zarządowi,
- 7) przedstawianie wniosków o zawieszenie w czynnościach zarządów lub poszczególnych jego członków w razie stwierdzenia działalności niezgodnej ze statutem lub obowiązującymi przepisami.

§ 42. Przewodniczący komisji rewizyjnej lub upoważniony jego zastępca ma prawo udziału z głosem doradczym w posiedzeniach zarządu.

§ 43. Posiedzenia komisji rewizyjnej odbywają się co najmniej raz na kwartał, a w oddziałach co najmniej dwa razy w roku.

§ 44. Tryb działania komisji rewizyjnych określa regulamin uchwalony przez Główną Komisję Rewizyjną.

Rozdział 9

Sądy koleżeńskie.

§ 45. Członkowie Sądu Koleżeńkiego wybierają spośród siebie przewodniczącego, jego zastępcę i sekretarza.

§ 46. Sądy koleżeńskie rozpoznają sprawy o nieetyczne postępowanie członków i sprawy o nieprzestrzeganie przez członków postanowień statutu oraz uchwał i wytycznych władz Związku.

§ 47. 1. Sądy koleżeńskie mają prawo wymierzać następujące kary:

- 1) upomnienie,
- 2) nagana,
- 3) zawieszenie w prawach członkowskich na czas określony,
- 4) wykluczenie ze Związku.

2. Od orzeczenia sądu koleżeńkiego wydanego w pierwszej instancji przysługuje w terminie 14 dni od daty otrzymania orzeczenia odwołanie tylko do jednej wyższej instancji, która rozstrzyga ostatecznie.

3. Sprawy członków Zarządu Głównego i zarządów okręgów z tytułu piastowanych przez nich mandatów w tych zarządach rozpatruje i rozstrzyga ostatecznie Główny Sąd Koleżeński w składzie co najmniej 6 osób. Sprawy członków zarządów oddziałów z tytułu piastowanych przez nich mandatów w tych zarządach rozpatruje w pierwszej instancji sąd koleżeński zarządu okręgu.

§ 48. Tryb postępowania sądów koleżeńskich określa regulamin uchwalony przez Główny Sąd Koleżeński.

Rozdział 10

Fundusze i majątek Związku.

§ 49. Na fundusze Związku składają się:

- 1) wpisowe i składki członków,
- 2) dochody ze zbiórek i imprez,
- 3) darowizny i zapisy,
- 4) dotacje,
- 5) dochody z nieruchomości własnych i użytkowanych przez Związek.

§ 50. 1. Umowy, pełnomocnictwa oraz wszelkie oświadczenia woli, które pociągają za sobą zobowiązania pieniężne lub zmianę majątku Związku, wymagają dla swej ważności podpisu dwóch członków prezydium Zarządu Głównego oraz głównego księgowego.

2. Jednostki terenowe Związku mogą rozporządzać środkami majątkowymi Związku w granicach udzielonego im upoważnienia przez prezydium Zarządu Głównego.

§ 51. W razie likwidacji Związku uchwała Krajowego Zjazdu Delegatów określa, na jakie cele ma być przeznaczony majątek Związku.